

การใช้เทคนิครีโมทเซนซิงและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
เพื่อประเมินผลผลิตข้าวนาปี 2546

โดย

กรมพัฒนาที่ดิน
กรมวิชาการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

14 มกราคม 2547

คำนำ

สืบเนื่องจากการประชุมเรื่อง การพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศภาครัฐ เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2545 ณ ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร) ได้กล่าวเน้นให้มีการนำ GIS มาใช้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ อาทิ การคาดการณ์ผลผลิตทางการเกษตร เพื่อสามารถวางแผนทางการผลิต การตลาดและส่งออกได้ ทำให้ราคาผลผลิตของเกษตรกรไม่ตกต่ำเกษตรกรมีรายได้ดีและแก้ปัญหาความยากจนได้ โดยมีบัญชาให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ จัดทำการคาดการณ์ผลผลิตข้าวนาปีเสนอเป็นระยะๆ เพื่อแสดงให้เห็นศักยภาพการนำระบบภูมิสารสนเทศมาใช้งานทางการเกษตรอย่างเป็นรูปธรรมนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มอบหมายให้กรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลรับผิดชอบงานด้านสารสนเทศภูมิศาสตร์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกรมวิชาการเกษตรซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านพืช ให้ดำเนินการสำรวจ ประเมินผลผลิตข้าวนาปี และรายได้ที่คาดว่าจะได้จากการขายข้าวเปลือก โดยใช้วิธีการด้านรีโมทเซนซิงและสารสนเทศภูมิศาสตร์ในการดำเนินงาน จากนั้นจึงนำผลงานที่ได้ทั้งหมดให้ กรมส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ร่วมพิจารณาข้อมูลก่อนประกาศตัวเลขเป็นทางการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อไป

อย่างไรก็ตามการดำเนินการในปี2546นี้ เป็นการดำเนินการในปีแรกที่มีการออกรวบรวมตรวจสอบข้อมูลในภาคสนาม ดังนั้นในบางพื้นที่จึงต้องนำข้อมูลจากหน่วยงานอื่น เช่น ข้อมูลจาก กชช.2ค มาร่วมในการวิเคราะห์ด้วย

อนึ่งการดำเนินงานครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนข้อมูลดาวเทียมจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ และความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินและเจ้าหน้าที่จากกรมวิชาการเกษตร ทำให้การดำเนินงานสำเร็จด้วยดีภายในระยะเวลาที่กำหนด จึงใคร่ขอขอบคุณผู้ร่วมดำเนินการทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

นายอรรถ สมร่าง
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

รายงานฉบับผู้บริหาร
การใช้ข้อมูลดาวเทียมและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
เพื่อประเมินผลผลิตข้าวนาปี 2546

ข้าวถือเป็นพืชหลักของคนไทย และเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย ดังนั้นรัฐบาลพยายามที่จะบริหารการผลิตให้มีประสิทธิภาพดีที่สุด แต่ก็มักประสบปัญหาทางด้านราคาตกต่ำ เกิดการประท้วงอยู่เป็นประจำ รัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหเหล่านี้แต่ก็ไม่ทันกับเหตุการณ์ จึงทำให้การแก้ไขปัญหาเป็นลักษณะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ถ้ารัฐบาลทราบข้อมูลผลผลิตล่วงหน้า ที่มีความถูกต้องแม่นยำทั้งปริมาณ แหล่งผลิต และในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมแล้ว จะทำให้รัฐบาลสามารถบริหารจัดการปัญหาเหล่านี้ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล ปัจจุบันการใช้ระบบข้อมูลระยะไกลและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นที่ยอมรับว่าสามารถนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์พื้นที่ปลูกและประเมินผลผลิตข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานใช้ข้อมูลระยะไกลและการออกตรวจสอบงานในภาคสนาม ทำให้ได้พื้นที่ปลูกข้าวที่เป็นปัจจุบัน และใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์สร้างรูปจำลองทางคณิตศาสตร์ เพื่อหาผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จากนั้นนำข้อมูลทั้งสองมาคำนวณหาผลผลิตรวมและมูลค่าที่เกษตรกรจะได้รับจากการขายข้าวเปลือกเป็นรายตำบล

ผลการดำเนินงานพบว่าประเทศไทยในปีการผลิต 2546 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีทั้งสิ้น 57,340,759 ไร่ ผลผลิตรวม 28,426,359.76 ตัน คาดว่าเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายข้าวเปลือกประมาณ 149,108,293,740 ล้านบาท โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยเป็นรายภาคดังนี้

1. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด 32,371,738 ไร่ หรือร้อยละ 56.46 ของพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ ผลผลิตรวม 13,260,010.94 ตัน หรือร้อยละ 46.65 ของผลผลิตรวมทั่วประเทศ คาดว่าเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายข้าวเปลือก 80,284,686,177 ล้านบาท หรือร้อยละ 53.84 ของรายได้ที่เกิดจากการขายข้าวเปลือกทั่วประเทศ

2. ภาคเหนือ มีพื้นที่ปลูก 13,038,446 ไร่ หรือร้อยละ 22.74 ของพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ ผลผลิตรวม 8,164,433.63 ตัน หรือร้อยละ 28.72 ของผลผลิตรวมทั่วประเทศ คาดว่าเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายข้าวเปลือก 37,497,759,586 ล้านบาท หรือร้อยละ 25.14 ของรายได้ที่เกิดจากการขายข้าวเปลือกทั่วประเทศ

3. ภาคกลาง มีพื้นที่ปลูก 7,222,265 ไร่ หรือร้อยละ 12.60 ของพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ ผลผลิตรวม 5,005,495.93 ตัน หรือร้อยละ 17.61 ของผลผลิตรวมทั่วประเทศ คาดว่าเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายข้าวเปลือก 21,959,577,114 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.73 ของรายได้ที่เกิดจากการขายข้าวเปลือกทั่วประเทศ

4. ภาคตะวันออก มีพื้นที่ปลูก 2,535,410 ไร่ หรือร้อยละ 4.42 ของพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ ผลผลิตรวม 1,122,245.02 ตัน หรือร้อยละ 3.95 ของผลผลิตรวมทั่วประเทศ คาดว่าเกษตรกรจะมีรายได้จากการ

ขายข้าวเปลือก 5,062,396,237 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.39 ของรายได้ที่เกิดจากการขายข้าวเปลือกทั้งประเทศ

5. ภาคใต้ มีพื้นที่ปลูก 2,172,900 ไร่ หรือร้อยละ 3.79 ของพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ ผลผลิตรวม 874,174 ตัน หรือร้อยละ 3.06 ของผลผลิตรวมทั่วประเทศ คาดว่าเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายข้าวเปลือก 4,303,874,626 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.89 ของรายได้ที่เกิดจากการขายข้าวเปลือกทั่วประเทศ

ทางการกระจายพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกนั้นสามารถสรุปเป็นรายภาคดังนี้

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชนิดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด คือ กข.6, ขาวดอกมะลิ 105 และกข.15 ประมาณร้อยละ 44.95 39.40 และ 3.56 ของจำนวนจุดสำรวจทั้งภาค ตามลำดับ

ภาคเหนือ ชนิดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด คือ กข.6, ขาวดอกมะลิ 105, สุพรรณบุรี 1 และชัยนาท 1 ประมาณร้อยละ 34.19 10.75 7.5 และ 7.25 ของจำนวนจุดสำรวจทั้งภาค ตามลำดับ

ภาคกลาง ชนิดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด คือ สุพรรณบุรี 1, ชัยนาท 1 และสุพรรณบุรี 35 ประมาณร้อยละ 21.13 18.73 และ 13.56 ของจำนวนจุดสำรวจทั้งภาค ตามลำดับ

ภาคตะวันออก ชนิดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกมีความหลากหลายมาก แต่อย่างไรก็ดีพันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด คือ ขาวดอกมะลิ 105, ขาวตาแห้ง และพันธุ์อื่นๆ (สุพรรณบุรี 90, เหลืองประทิว และกข.2) ประมาณร้อยละ 44.95 39.40 และ 3.56 ของจำนวนจุดสำรวจทั้งภาค ตามลำดับ

ภาคใต้ ชนิดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด คือ พันธุ์เล็บนก, ช่อสูง และพันธุ์พื้นเมือง ประมาณร้อยละ 35.71 14.18 และ 11.21 ของจำนวนจุดสำรวจทั้งภาค ตามลำดับ

ข้อจำกัดในการดำเนินการ

1. การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกและผลผลิตรวมของข้าวนาปี ในปีการผลิต 2546 เป็นการดำเนินการอยู่บนพื้นฐานความถูกต้องของแผนที่ขนาดมาตราส่วน 1:50,000

2. ข้อมูลผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และราคาที่เกษตรกรขายได้ ในบางพื้นที่ใช้ข้อมูลจาก กชช.2ค ปี 2544 และขอบเขตตำบลได้มาจากฐานข้อมูลของกรมการปกครอง ที่ยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย ดังนั้นขอบเขตและจำนวนตำบล จึงอาจจะคลาดเคลื่อนได้

3. จำนวนพื้นที่น้ำท่วมที่แปลมาจากข้อมูลดาวเทียม RADARSAT และ IRS ที่ใช้ลบออกจากพื้นที่ปลูกข้าว เป็นตัวเลขที่ได้จากการวิเคราะห์เบื้องต้นเท่านั้น ไม่ได้ออกตรวจสอบความถูกต้องที่แท้จริงของพื้นที่น้ำท่วม

4. พื้นที่เสียหายจากภัยแล้ง ที่เกิดขึ้นหลังขึ้นหลังจากการออกตรวจสอบงานในภาคสนาม จะไม่สามารถลบออกจากพื้นที่ปลูกข้าวได้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	
สารบัญรูป	
1. คำนำ	1
2. วัตถุประสงค์	1
3. ระยะเวลาดำเนินการ	2
4. อุปกรณ์และผู้ดำเนินการ	2
5. วิธีการและผลดำเนินการ	2
5.1 วิธีการดำเนินการ	3
5.1.1 รวบรวมเอกสาร	3
5.1.2 จัดหาข้อมูลดาวเทียม	2
5.1.3 หาพื้นที่ปลูกข้าว	3
5.1.4 ออกตรวจสอบพื้นที่นาข้าวที่เป็นปัจจุบัน	3
5.1.5 หาพื้นที่ปลูกข้าวที่ไม่ถูกน้ำท่วม	3
5.1.6 แปลงข้อมูล	3
5.1.7 คำนวณหาผลผลิตเฉลี่ย	5
5.1.8 วิเคราะห์หาผลผลิตข้าวนาปีรวมและรายได้ที่เกษตรกรคาดว่าจะได้รับเป็นรายตำบล	5
6. สรุปผลการดำเนินงาน	6
7. ข้อคิดเห็นและข้อจำกัดในการดำเนินการ	16

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายภาค ปี 2546	7
ตารางที่ 1-1	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2546	7
ตารางที่ 1-2	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคเหนือ ปี 2546	8
ตารางที่ 1-3	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคกลาง ปี 2546	9
ตารางที่ 1-4	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคตะวันออก ปี 2546	10
ตารางที่ 1-5	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคใต้ ปี 2546	10
ตารางที่ 1-6	อัตราร้อยละของพันธุ์ข้าวรายจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	12
ตารางที่ 1-7	อัตราร้อยละของพันธุ์ข้าวรายจังหวัด ภาคเหนือ	13
ตารางที่ 1-8	อัตราร้อยละของพันธุ์ข้าวรายจังหวัด ภาคกลาง	14
ตารางที่ 1-9	อัตราร้อยละของพันธุ์ข้าวรายจังหวัด ภาคตะวันออก	15
ตารางที่ 1-10	อัตราร้อยละของพันธุ์ข้าวรายจังหวัด ภาคตะวันออก	15
ตารางที่ 2	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2546	ก-1
ตารางที่ 2-1	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดนครราชสีมา ปี 2546	ก-3
ตารางที่ 2-2	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2546	ก-13
ตารางที่ 2-3	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2546	ก-23
ตารางที่ 2-4	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดสุรินทร์ ปี 2546	ก-31
ตารางที่ 2-5	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2546	ก-38
ตารางที่ 2-6	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด ปี 2546	ก-47
ตารางที่ 2-7	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดอุดรธานี ปี 2546	ก-55
ตารางที่ 2-8	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดขอนแก่น ปี 2546	ก-62
ตารางที่ 2-9	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดสกลนคร ปี 2546	ก-70
ตารางที่ 2-10	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดมหาสารคาม ปี 2546	ก-76
ตารางที่ 2-11	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดหนองคาย ปี 2546	ก-82
ตารางที่ 2-12	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดยโสธร ปี 2546	ก-87
ตารางที่ 2-13	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดนครพนม ปี 2546	ก-91
ตารางที่ 2-14	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดชัยภูมิ ปี 2546	ก-96
ตารางที่ 2-15	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ปี 2546	ก-102

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 2-16	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2546	ก-108
ตารางที่ 2-17	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู ปี 2546	ก-111
ตารางที่ 2-18	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดเลย ปี 2546	ก-114
ตารางที่ 2-19	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดมุกดาหาร ปี 2546	ก-119
ตารางที่ 3	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคเหนือ ปี 2546	ข-1
ตารางที่ 3-1	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดนครสวรรค์ ปี 2546	ข-3
ตารางที่ 3-2	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดพิษณุโลก ปี 2546	ข-9
ตารางที่ 3-3	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดพิจิตร ปี 2546	ข-14
ตารางที่ 3-4	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2546	ข-19
ตารางที่ 3-5	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดกำแพงเพชร ปี 2546	ข-24
ตารางที่ 3-6	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดเชียงราย ปี 2546	ข-28
ตารางที่ 3-7	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดสุโขทัย ปี 2546	ข-34
ตารางที่ 3-8	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดพะเยา ปี 2546	ข-38
ตารางที่ 3-9	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดอุทัยธานี ปี 2546	ข-42
ตารางที่ 3-10	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2546	ข-46
ตารางที่ 3-11	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดลำปาง ปี 2546	ข-54
ตารางที่ 3-12	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2546	ข-59
ตารางที่ 3-13	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดตาก ปี 2546	ข-63
ตารางที่ 3-14	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดแพร่ ปี 2546	ข-66
ตารางที่ 3-15	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดน่าน ปี 2546	ข-70
ตารางที่ 3-16	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดลำพูน ปี 2546	ข-75
ตารางที่ 3-17	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2546	ข-78
ตารางที่ 4	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคกลาง ปี 2546	ค-1
ตารางที่ 4-1	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2546	ค-3
ตารางที่ 4-2	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี 2546	ค-8
ตารางที่ 4-3	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดชัยนาท ปี 2546	ค-16
ตารางที่ 4-4	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดลพบุรี ปี 2546	ค-19

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4-5	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดนครนายก ปี 2546	ค-24
ตารางที่ 4-6	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดสระบุรี ปี 2546	ค-27
ตารางที่ 4-7	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2546	ค-32
ตารางที่ 4-8	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดสิงห์บุรี ปี 2546	ค-36
ตารางที่ 4-9	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดราชบุรี ปี 2546	ค-39
ตารางที่ 4-10	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดนครปฐม ปี 2546	ค-43
ตารางที่ 4-11	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดอ่างทอง ปี 2546	ค-47
ตารางที่ 4-12	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดเพชรบุรี ปี 2546	ค-51
ตารางที่ 4-13	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดปทุมธานี ปี 2546	ค-55
ตารางที่ 4-14	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี 2546	ค-58
ตารางที่ 4-15	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดนนทบุรี ปี 2546	ค-61
ตารางที่ 4-16	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2546	ค-64
ตารางที่ 4-17	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2546	ค-66
ตารางที่ 4-18	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดสมุทรสาคร ปี 2546	ค-69
ตารางที่ 4-19	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดสมุทรสงคราม ปี 2546	ค-71
ตารางที่ 5	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคตะวันออก ปี 2546	ง-1
ตารางที่ 5-1	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดสระแก้ว ปี 2546	ง-3
ตารางที่ 5-2	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2546	ง-6
ตารางที่ 5-3	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดปราจีน ปี 2546	ง-10
ตารางที่ 5-4	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดชลบุรี ปี 2546	ง-14
ตารางที่ 5-5	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดจันทบุรี ปี 2546	ง-17
ตารางที่ 5-6	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดตราด ปี 2546	ง-20
ตารางที่ 5-7	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดระยอง ปี 2546	ง-23
ตารางที่ 6	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคใต้ ปี 2546	จ-1
ตารางที่ 6-1	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2546	จ-3
ตารางที่ 6-2	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดพัทลุง ปี 2546	จ-10
ตารางที่ 6-3	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดสงขลา ปี 2546	จ-14

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 6-4	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดปัตตานี ปี 2546	จ-19
ตารางที่ 6-5	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดนราธิวาส ปี 2546	จ-24
ตารางที่ 6-6	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดสตูล ปี 2546	จ-28
ตารางที่ 6-7	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดตรัง ปี 2546	จ-31
ตารางที่ 6-8	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2546	จ-35
ตารางที่ 6-9	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดยะลา ปี 2546	จ-39
ตารางที่ 6-10	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดชุมพร ปี 2546	จ-42
ตารางที่ 6-11	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดกระบี่ ปี 2546	จ-45
ตารางที่ 6-12	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดพังงา ปี 2546	จ-48
ตารางที่ 6-13	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดระนอง ปี 2546	จ-50
ตารางที่ 6-14	เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายตำบล จังหวัดภูเก็ต ปี 2546	จ-52

สารบัญรูป

		หน้า
รูปที่ 1	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวนาปีของประเทศไทย ปี 2546	5
รูปที่ 2	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวนาปี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2546	ก
รูปที่ 2-1	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดนครราชสีมา ปี 2546	ก-2
รูปที่ 2-2	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2546	ก-13
รูปที่ 2-3	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดบุรีรัมย์ ปี 2546	ก-22
รูปที่ 2-4	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดสุรินทร์ ปี 2546	ก-30
รูปที่ 2-5	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2546	ก-37
รูปที่ 2-6	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดร้อยเอ็ด ปี 2546	ก-46
รูปที่ 2-7	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดอุดรธานี ปี 2546	ก-54
รูปที่ 2-8	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดขอนแก่น ปี 2546	ก-61
รูปที่ 2-9	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดสกลนคร ปี 2546	ก-69
รูปที่ 2-10	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดมหาสารคาม ปี 2546	ก-75
รูปที่ 2-11	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดหนองคาย ปี 2546	ก-81
รูปที่ 2-12	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดยโสธร ปี 2546	ก-86
รูปที่ 2-13	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดนครพนม ปี 2546	ก-90
รูปที่ 2-14	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดชัยภูมิ ปี 2546	ก-95
รูปที่ 2-15	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดกาฬสินธุ์ ปี 2546	ก-101
รูปที่ 2-16	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2546	ก-107
รูปที่ 2-17	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดหนองบัวลำภู ปี 2546	ก-110
รูปที่ 2-18	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดเลย ปี 2546	ก-113
รูปที่ 2-19	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดมุกดาหาร ปี 2546	ก-118
รูปที่ 3	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวนาปี ภาคเหนือ ปี 2546	ข
รูปที่ 3-1	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดนครสวรรค์ ปี 2546	ข-2
รูปที่ 3-2	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดพิษณุโลก ปี 2546	ข-8
รูปที่ 3-3	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดพิจิตร ปี 2546	ข-13
รูปที่ 3-4	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2546	ข-18

สารบัญรูป (ต่อ)

		หน้า
รูปที่ 4-13	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดปทุมธานี ปี 2546	ค-54
รูปที่ 4-14	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปี 2546	ค-57
รูปที่ 4-15	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดนนทบุรี ปี 2546	ค-60
รูปที่ 4-16	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2546	ค-63
รูปที่ 4-17	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2546	ค-65
รูปที่ 4-18	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดสมุทรสาคร ปี 2546	ค-68
รูปที่ 4-19	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดสมุทรสงคราม ปี 2546	ค-70
รูปที่ 5	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวนาปี ภาคตะวันออก ปี 2546	ง
รูปที่ 5-1	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดสระแก้ว ปี 2546	ง-2
รูปที่ 5-2	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2546	ง-5
รูปที่ 5-3	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดปราจีนบุรี ปี 2546	ง-9
รูปที่ 5-4	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดชลบุรี ปี 2546	ง-13
รูปที่ 5-5	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดจันทบุรี ปี 2546	ง-16
รูปที่ 5-6	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดจันทบุรี ปี 2546	ง-19
รูปที่ 5-7	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดยะรัง ปี 2546	ง-22
รูปที่ 6	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวนาปี ภาคใต้ ปี 2546	จ
รูปที่ 6-1	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2546	จ-2
รูปที่ 6-2	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดพัทลุง ปี 2546	จ-9
รูปที่ 6-3	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดสงขลา ปี 2546	จ-13
รูปที่ 6-4	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดปัตตานี ปี 2546	จ-18
รูปที่ 6-5	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดนราธิวาส ปี 2546	จ-23
รูปที่ 6-6	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดสตูล ปี 2546	จ-27
รูปที่ 6-7	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดตรัง ปี 2546	จ-30
รูปที่ 6-8	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2546	จ-34
รูปที่ 6-9	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดยะลา ปี 2546	จ-38
รูปที่ 6-10	แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดชุมพร ปี 2546	จ-41

สารบัญรูป (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 6-11 แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดกระบี่ ปี 2546	จ-44
รูปที่ 6-12 แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดพังงา ปี 2546	จ-47
รูปที่ 6-13 แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดระนอง ปี 2546	จ-49
รูปที่ 6-14 แผนที่พื้นที่ปลูกและการกระจายพันธุ์ข้าวนาปี จังหวัดภูเก็ต ปี 2546	จ-51

รายงาน
การใช้ข้อมูลดาวเทียมและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
เพื่อประเมินผลผลิตข้าวนาปี 2546

1. คำนำ

ในอดีตไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ที่ต้องพึ่งพิงเงินตราต่างประเทศ จากการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมแต่เพียงอย่างเดียว ปัจจุบันสถานะของไทยได้เปลี่ยนมาเป็นประเทศเกษตรอุตสาหกรรม แต่ข้าวยังเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย โดยเฉพาะช่วงที่ไทยต้องประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงนั้น ข้าวมีบทบาทสำคัญในการลดความรุนแรงของวิกฤติให้น้อยลงมาก ในปี 2545 ไทยส่งออกข้าวได้มากกว่า 7 ล้านตัน มูลค่ามากกว่า 7 หมื่นล้านบาท ข้าวถือเป็นพืชหลักของคนไทย โดยเฉพาะเกษตรกรในชนบท มักจะคิดว่าข้าวเป็นพืชที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นเกษตรกรจึงพยายามปลูกข้าวให้ได้ถึงแม้สภาพภูมิประเทศ หรือสภาพดินจะไม่เหมาะสม แม้บางปีปริมาณน้ำจะมีน้อย และราคาข้าวตกต่ำ แต่เกษตรกรยังยืนยันที่จะทำนา ข้าวมีความเกี่ยวข้องกับคนไทยทุกคน ทั้งในลักษณะผู้บริโภคและผู้ผลิต ในฐานะผู้บริโภคปีใดเกิดภัยภิบัติมีปริมาณข้าวน้อย ทำให้ผู้บริโภคต้องซื้อข้าวราคาแพง ในทางตรงข้ามในฐานะผู้ผลิต คือ ชาวนามักมีการประท้วงทุกปี เนื่องจากประสบปัญหาขายข้าวไม่ได้ราคา รัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหาเหล่านี้ แต่ก็ไม่ทันกับเหตุการณ์ จึงทำให้การแก้ไขปัญหาเป็นลักษณะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ถ้ารัฐบาลทราบข้อมูลผลผลิตล่วงหน้าที่มีความถูกต้องแม่นยำทั้งปริมาณ แหล่งผลิต และในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมแล้ว จะทำให้รัฐบาลสามารถบริหารจัดการปัญหาเหล่านี้ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล ปัจจุบันการใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นที่ยอมรับว่าสามารถนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์พื้นที่ปลูกและประเมินผลผลิตข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินผลผลิตข้าวและรายได้ที่เกษตรกรจะได้รับเป็นรายตำบล

3. ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่ม	1 กรกฎาคม 2546
สิ้นสุด	15 ธันวาคม 2546

4. อุปกรณ์และผู้ดำเนินการ

4.1 อุปกรณ์

- ข้อมูลดาวเทียมระบบเรดาร์ (SAR) และข้อมูลดาวเทียมระบบ Optical ของอินเดีย (IRS) ครอบคลุมบริเวณน้ำท่วม
- ข้อมูลดาวเทียม Landsat-7 ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ
- แผนที่ปลูกข้าวนาปี 2545 ของส่วนวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
- แผนที่การใช้ที่ดินระดับจังหวัดปี 2543, 2544 และปี 2545 ของกองวางแผนการใช้ที่ดิน
- แผนที่ขอบเขตการปกครองระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัดทั่วประเทศ (จากระบบฐานข้อมูล กรมพัฒนาที่ดิน)
- ข้อมูลผลผลิตข้าวเป็นรายหมู่บ้านจาก กชช.2ค. ของกรมพัฒนาชุมชน
- เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล จำนวน 10 เครื่อง
- โปรแกรมประยุกต์ PCI (EASI/PACE), ILWIS และโปรแกรม ARCVIEW

4.2 ผู้ดำเนินการ

ผู้บริหารโครงการกรมพัฒนาที่ดิน

นายอรรถ	สมร่าง	อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
นายสหัส	นิลพันธุ์	รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
นายชุมพล	ลิลิตธรรม	ผู้อำนวยการสำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน
คณะทำงาน		
นายบุญรักษ์	พัฒนกกน	
นายสุเทพ	ชุติรัตน์พันธุ์	

ผู้บริหารโครงการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ

นายสุวิทย์	วิบูลย์เศรษฐ์
นางดาราศรี	ดาวเรือง

5. วิธีการและผลดำเนินการ

5.1 วิธีการดำเนินการ มีขั้นตอนดังนี้

5.1.1 **รวบรวมเอกสาร** ทั้งในรูปของแผนที่ และรายงานที่เกี่ยวข้องกับการปลูกข้าวนาปี จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนที่พื้นที่ปลูกข้าวนาปี 2545 แผนที่การใช้ที่ดินระดับจังหวัดปีล่าสุดของกรมพัฒนาที่ดิน ข้อมูลผลผลิตข้าวเฉลี่ยต่อไร่เป็นรายหมู่บ้าน และราคาที่เกษตรกรขายข้าวได้ ฯลฯ

5.1.2 **การจัดหาข้อมูลดาวเทียม** ข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินการ คือ ข้อมูลเชิงตัวเลขจากดาวเทียม LANDSAT-7, RADARSAT และ IRS จะถูกปรับแก้ให้มีความถูกต้องในเชิงเรขาคณิต โดยอ้างอิงกับแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน 1:50,000 ตามระบบ UTM เพื่อนำแผนที่พื้นที่ปลูกข้าวซ้อนทับภาพดาวเทียม

5.1.3 **หาพื้นที่ปลูกข้าว** ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ แปลงข้อมูลการใช้ที่ดินระดับจังหวัด ขนาดมาตราส่วน 1:50,000 ซึ่งมีหน่วยแผนที่การใช้ที่ดินที่มีความหลากหลายให้เหลือเฉพาะพื้นที่ปลูกข้าว

5.1.4 **ออกตรวจสอบพื้นที่นาข้าวที่เป็นปัจจุบัน** นำแผนที่ที่ได้จาก 5.1.3 ออกตรวจสอบในภาคสนาม เพื่อกันพื้นที่ที่เกษตรกรไม่ได้ปลูกข้าวเนื่องจากสาเหตุต่างๆ เช่น ประสบฝนแล้ง ฯลฯ ออกจากพื้นที่ปลูกข้าวในปีที่ผ่านมา

5.1.5 **หาพื้นที่ปลูกข้าวที่ไม่ถูกน้ำท่วม** ในกรณีบางพื้นที่เกิดเหตุการณ์น้ำท่วม ทำการแปลพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมจากข้อมูลดาวเทียม RADARSAT สำหรับปี 2546 นี้ บางพื้นที่ของจังหวัดเพชรบุรีที่ใช้ข้อมูลดาวเทียมจากประเทศอินเดีย คือ IRS ติดตามพื้นที่น้ำท่วม และนำผลที่ได้ไปลบด้วยพื้นที่นาข้าวจากข้อ 5.1.4 ทำให้เหลือพื้นที่นาข้าวที่ไม่ถูกน้ำท่วมทำลาย

5.1.6 **แปลงข้อมูล** นำข้อมูลที่ได้จากการออกไปสัมภาษณ์เกษตรกรในภาคสนาม เช่น ชื่อพันธุ์ข้าว ผลผลิตเฉลี่ย และราคาที่เกษตรกรขายได้ ฯลฯ ให้เป็นข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

5.1.7 **คำนวณหาผลผลิตเฉลี่ย** นำข้อมูลจาก 5.1.6 ไปคำนวณเพื่อหาผลผลิตเฉลี่ย

5.1.8 **วิเคราะห์หาผลผลิตข้าวนาปีรวมและรายได้ที่เกษตรกรคาดว่าจะได้รับเป็นรายตำบล** นำ พื้นที่ปลูกข้าวนาปีจากข้อ 5.1.5 มาซ้อนทับในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กับแผนที่ผลผลิตเฉลี่ยและราคาที่เกษตรกรขายได้ และซ้อนทับกับขอบเขตการปกครอง ทำให้ได้ผลผลิตข้าวรวมและรายได้ที่เกษตรกรจะได้รับเป็นรายตำบล

6. สรุปผลการดำเนินงาน

6.1 พื้นที่ปลูกข้าวนาปี 2546

การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกข้าวนาปี เพื่อประเมินผลผลิตในปีการผลิต 2546 ทั้งประเทศ โดยการใช้ข้อมูลจากดาวเทียม LANDSAT-7 RADARSAT IRS แผนที่การใช้ที่ดินระดับจังหวัด ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกร และวิเคราะห์ในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ผลของการดำเนินงานได้พื้นที่ปลูกข้าวนาปีทั้งสิ้น 57,340,759 ไร่ ผลผลิตรวม 28,426,359.76 ตัน คาดว่าเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายข้าวเปลือก ในปี 2546 นี้ ประมาณ 149,108,293,740 ล้านบาท โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยเป็นรายภาคดังนี้

1. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด 32,371,738 ไร่ หรือร้อยละ 56.46 ของพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ ผลผลิตรวม 13,260,010.94 ตัน หรือร้อยละ 46.65 ของผลผลิตรวมทั่วประเทศ คาดว่าเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายข้าวเปลือก 80,284,686 ล้านบาท หรือร้อยละ 53.84 ของรายได้ที่เกิดจากการขายข้าวเปลือกทั่วประเทศ

2. ภาคเหนือ มีพื้นที่ปลูก 13,038,446 ไร่ หรือร้อยละ 22.74 ของพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ ผลผลิตรวม 8,164,433.63 ตัน หรือร้อยละ 28.72 ของผลผลิตรวมทั่วประเทศ คาดว่าเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายข้าวเปลือก 37,497,759,586 ล้านบาท หรือร้อยละ 25.14 ของรายได้ที่เกิดจากการขายข้าวเปลือกทั่วประเทศ

3. ภาคกลาง มีพื้นที่ปลูก 7,222,265 ไร่ หรือร้อยละ 12.60 ของพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ ผลผลิตรวม 5,005,495.93 ตัน หรือร้อยละ 17.61 ของผลผลิตรวมทั่วประเทศ คาดว่าเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายข้าวเปลือก 21,959,577,114 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.73 ของรายได้ที่เกิดจากการขายข้าวเปลือกทั่วประเทศ

4. ภาคตะวันออก มีพื้นที่ปลูก 2,535,410 ไร่ หรือร้อยละ 4.42 ของพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ ผลผลิตรวม 1,122,245.05 ตัน หรือร้อยละ 3.95 ของผลผลิตรวมทั่วประเทศ คาดว่าเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายข้าวเปลือก 5,062,396,237 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.39 ของรายได้ที่เกิดจากการขายข้าวเปลือกทั่วประเทศ

5. ภาคใต้ มีพื้นที่ปลูก 2,172,900 ไร่ หรือร้อยละ 3.79 ของพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ ผลผลิตรวม 874,174.21 ตัน หรือร้อยละ 3.06 ของผลผลิตรวมทั่วประเทศ คาดว่าเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายข้าวเปลือก 4,303,874,626 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.89 ของรายได้ที่เกิดจากการขายข้าวเปลือกทั่วประเทศ (ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายภาค ปี 2546

ภาค	เนื้อที่	ผลผลิตเฉลี่ย	ผลผลิตรวม	ราคาขาย	มูลค่ารวม
	ไร่	กก./ไร่	ตัน	บาท/ตัน	บาท
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	32,371,738	410	13,260,010.94	6,055	80,284,686,177
ภาคเหนือ	13,038,446	626	8,164,433.63	4,593	37,497,759,586
ภาคกลาง	7,222,265	693	5,005,495.93	4,387	21,959,577,114
ภาคตะวันออก	2,535,410	443	1,122,245.05	4,511	5,062,396,237
ภาคใต้	2,172,900	402	874,174.21	4,923	4,303,874,626
รวมทั้งหมด	57,340,759	496	28,426,359.76	5,245	149,108,293,740

ตารางที่ 1-1 เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2546

จังหวัด	เนื้อที่	ผลผลิตเฉลี่ย	ผลผลิตรวม	ราคาขาย	มูลค่ารวม
	ไร่	กก./ไร่	ตัน	บาท/ตัน	บาท
นครราชสีมา	3,270,254	428	1,399,308.50	5,465	7,647,178,937
อุบลราชธานี	3,217,283	531	1,708,966.18	6,248	10,677,931,834
บุรีรัมย์	2,920,730	428	1,250,196.40	6,112	7,641,101,128
สุรินทร์	2,651,125	399	1,057,509.90	6,188	6,543,691,593
ศรีสะเกษ	2,419,753	346	836,868.72	6,138	5,136,782,984
ร้อยเอ็ด	2,317,768	334	773,891.42	6,262	4,845,850,596
อุดรธานี	2,002,455	423	846,823.32	6,338	5,367,398,552
ขอนแก่น	1,997,756	403	805,472.90	5,996	4,829,620,554
สกลนคร	1,805,713	346	624,044.72	6,060	3,781,569,280
มหาสารคาม	1,642,853	410	674,380.89	6,328	4,267,375,066
หนองคาย	1,218,121	343	417,554.04	5,885	2,457,183,996
ยโสธร	1,197,249	387	462,894.86	6,647	3,076,662,568
นครพนม	1,052,486	331	348,875.73	6,909	2,410,449,251
ชัยภูมิ	1,005,092	451	453,758.11	5,450	2,473,047,747
กาฬสินธุ์	966,632	427	412,970.84	5,347	2,208,056,707
อำนาจเจริญ	965,795	484	467,842.27	6,149	2,876,850,023
หนองบัวลำภู	860,272	423	363,608.22	5,901	2,145,562,018
เลย	467,555	503	235,090.99	5,071	1,192,188,363
มุกดาหาร	392,846	305	119,952.93	5,887	706,185,430
รวมทั้งหมด	32,371,738	410	13,260,010.94	6,055	80,284,686,627

ตารางที่ 1-2 เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคเหนือ ปี 2546

จังหวัด	เนื้อที่	ผลผลิตเฉลี่ย	ผลผลิตรวม	ราคาขาย	มูลค่ารวม
	ไร่	กก./ไร่	ตัน	บาท/ตัน	บาท
นครสวรรค์	2,450,115	578	1,416,755.49	4,485	6,353,665,201
พิษณุโลก	1,394,733	716	998,824.92	3,952	3,947,446,078
พิจิตร	1,289,079	636	820,125.77	4,062	3,331,070,999
เพชรบูรณ์	1,205,530	575	693,429.54	5,041	3,495,587,904
กำแพงเพชร	1,201,128	713	856,732.82	4,108	3,519,106,493
เขียงราย	1,127,429	593	668,765.01	5,400	3,611,013,152
สุโขทัย	758,009	566	428,812.83	4,141	1,775,509,905
พะเยา	613,114	605	371,098.29	5,940	2,204,311,658
อุทัยธานี	549,045	645	354,124.19	4,175	1,478,337,094
เขียงใหม่	502,459	656	329,369.74	5,161	1,699,979,250
ลำปาง	477,274	611	291,624.13	5,458	1,591,591,164
อุดรดิตถ์	448,788	758	340,402.01	4,019	1,367,943,128
ตาก	279,867	537	150,170.36	4,832	725,663,954
แพร่	234,807	621	145,774.04	5,458	795,588,090
น่าน	209,990	570	119,665.04	5,214	623,934,812
ลำพูน	186,960	718	134,257.17	5,309	712,824,246
แม่ฮ่องสอน	110,119	404	44,502.28	5,936	264,186,458
รวมทั้งหมด	13,038,446	626	8,164,433.63	4,593	37,497,759,586

ตารางที่ 1-3 เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคกลาง ปี 2546

จังหวัด	เนื้อที่	ผลผลิตเฉลี่ย	ผลผลิตรวม	ราคาขาย	มูลค่ารวม
	ไร่	กก./ไร่	ตัน	บาท/ตัน	บาท
สุพรรณบุรี	935,577	811	759,038.88	4,515	3,426,849,941
อยุธยา	931,029	663	617,581.02	4,162	2,570,523,395
ชัยนาท	924,195	746	689,371.70	4,578	3,155,990,947
ลพบุรี	711,802	644	446,358.27	4,487	2,002,743,256
นครนายก	518,696	570	295,795.73	4,344	1,284,887,308
สระบุรี	404,065	490	197,856.60	4,740	937,830,887
กาญจนบุรี	374,097	638	238,828.20	4,578	1,093,247,935
สิงห์บุรี	353,932	816	288,849.21	4,512	1,303,380,466
ราชบุรี	353,260	676	238,834.04	4,657	1,112,232,786
นครปฐม	351,436	816	286,784.94	4,100	1,175,693,095
อ่างทอง	350,293	620	217,070.35	4,103	890,665,294
เพชรบุรี	303,290	665	201,747.44	4,565	920,962,825
ปทุมธานี	285,608	707	201,969.81	3,946	796,922,767
กรุงเทพ	154,719	757	117,368.09	4,131	484,047,088
นนทบุรี	136,496	814	111,043.35	3,737	414,927,997
สมุทรปราการ	46,521	889	41,364.24	3,559	147,228,407
ประจวบคีรีขันธ์	44,807	553	24,778.09	4,599	113,961,873
สมุทรสาคร	39,307	715	28,111.67	4,055	113,999,038
สมุทรสงคราม	3,135	875	2,744.30	4,913	13,481,809
รวมทั้งหมด	7,222,265	693	5,005,495.93	4,387	21,959,577,114

ตารางที่ 1-4 เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคตะวันออก ปี 2546

จังหวัด	เนื้อที่	ผลผลิตเฉลี่ย	ผลผลิตรวม	ราคาขาย	มูลค่ารวม
	ไร่	กก./ไร่	ตัน	บาท/ตัน	บาท
สระแก้ว	785,735	332	260,631.07	5,041	1,313,951,054
ฉะเชิงเทรา	773,689	605	468,229.10	4,175	1,954,661,973
ปราจีนบุรี	677,049	375	254,032.24	4,245	1,078,454,176
ชลบุรี	163,475	456	74,543.95	5,149	383,840,978
จันทบุรี	62,244	454	28,267.57	5,182	146,475,931
ตราด	45,056	496	22,356.12	4,915	109,875,015
ระยอง	28,162	504	14,185.00	5,297	75,137,110
รวมทั้งหมด	2,535,410	443	1,122,245.05	4,511	5,062,396,237

ตารางที่ 1-5 เนื้อที่และผลผลิตข้าวนาปีรายจังหวัด ภาคใต้ ปี 2546

จังหวัด	เนื้อที่	ผลผลิตเฉลี่ย	ผลผลิตรวม	ราคาขาย	มูลค่ารวม
	ไร่	กก./ไร่	ตัน	บาท/ตัน	บาท
นครศรีธรรมราช	648,796	362	234,947.20	4,498	1,056,892,403
พัทลุง	447,410	421	188,562.61	4,414	832,386,942
สงขลา	362,498	497	180,153.63	4,651	837,979,521
ปัตตานี	194,775	367	71,575.26	5,703	408,206,738
นราธิวาส	145,207	382	55,498.69	6,350	352,423,270
สตูล	104,281	388	40,457.82	5,105	206,553,524
ตรัง	67,643	370	24,995.32	5,266	131,627,508
สุราษฎร์ธานี	63,163	412	26,033.91	5,857	152,487,408
ยะลา	51,041	382	19,488.90	6,852	133,528,443
ชุมพร	31,739	422	13,399.96	5,697	76,343,910
กระบี่	32,667	316	10,308.08	6,385	65,818,614
พังงา	11,946	418	4,994.84	5,419	27,069,356
ระนอง	10,000	295	2,948.33	5,346	15,762,629
ภูเก็ต	1,734	467	809.66	8,392	6,794,360
รวมทั้งหมด	2,172,900	402	874,174.21	4,923	4,303,874,626

6.2 การกระจายพันธุ์ข้าว

ผลจากการออกไปสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายตำบล สามารถสรุปพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกเป็นรายภาคมีดังนี้

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชนิดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด คือ กข.6, ขาวดอกมะลิ 105 และกข.15 ประมาณร้อยละ 44.95 39.40 และ 3.56 ของจำนวนจุดสำรวจทั้งภาค ตามลำดับ (รายละเอียดทั้งภาคดูตารางที่ 1-6)

ภาคเหนือ ชนิดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด คือ กข.6, ขาวดอกมะลิ 105, สุพรรณบุรี 1 และชัยนาท 1 ประมาณร้อยละ 34.19 10.75 7.5 และ 7.25 ของจำนวนจุดสำรวจทั้งภาค ตามลำดับ (รายละเอียดทั้งภาคดูตารางที่ 1-7)

ภาคกลาง ชนิดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด คือ สุพรรณบุรี 1, ชัยนาท 1 และสุพรรณบุรี 35 ประมาณร้อยละ 21.13 18.73 และ 13.56 ของจำนวนจุดสำรวจทั้งภาค ตามลำดับ (รายละเอียดทั้งภาคดูตารางที่ 1-8)

ภาคตะวันออก ชนิดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกมีความหลากหลายมาก แต่อย่างไรก็ดีพันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด คือ ขาวดอกมะลิ 105, ขาวตาแห้ง และพันธุ์อื่นๆ (สุพรรณบุรี 90, เหลืองประทิว และกข.2) ประมาณร้อยละ 44.95 39.40 และ 3.56 ของจำนวนจุดสำรวจทั้งภาค ตามลำดับ (รายละเอียดทั้งภาคดูตารางที่ 1-9)

ภาคใต้ ชนิดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด คือ พันธุ์เล็บนก, ช่อสูง และพันธุ์พื้นเมือง ประมาณร้อยละ 35.71 14.68 และ 11.21 ของจำนวนจุดสำรวจทั้งภาค ตามลำดับ (รายละเอียดทั้งภาคดูตารางที่ 1-10)

ตารางที่ 1-6 อัตราร้อยละของพันธุ์ข้าวรายจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัด	พันธุ์ข้าว														ร้อยละ
	กข.6		ขาวดอกมะลิ 105		กข.15		พื้นเมือง		เหลืองประทิว		สันป่าดอง 1		พันธุ์อื่นๆ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1.กาฬสินธุ์	413	80.51	52	10.14							13	2.53	35	6.82	100.00
2.ขอนแก่น	466	84.57	49	8.89	36	6.53									100.00
3.ชัยภูมิ	525	65.71	107	13.39			139	17.40					28	3.50	100.00
4.นครพนม	182	48.92	49	13.17									141	37.90	100.00
5.นครราชสีมา	41	6.35	393	60.84			16	2.48	78	12.07			118	18.27	100.00
6.มหาสารคาม	494	87.59	44	7.80									26	4.61	100.00
7.บุรีรัมย์			770	81.83			50	5.31	46	4.89			75	7.97	100.00
8.มุกดาหาร	144	69.23	40	19.23									24	11.54	100.00
9.ยโสธร	202	50.88	179	45.09									16	4.03	100.00
10.ร้อยเอ็ด	479	49.59	466	48.24									21	2.17	100.00
11.เลย	201	64.42					25	8.01					86	27.57	100.00
12.ศรีสะเกษ	125	16.58	539	71.49	63	8.36	8	1.06					19	2.52	100.00
13.สกลนคร	371	84.51	24	5.47			22	5.01					22	5.01	100.00
14.สุรินทร์			418	87.08	38	7.92	17	3.54					7	1.46	100.00
15.หนองคาย	264	51.87	61	11.98	31	6.09	56	11.00					97	19.06	100.00
16.หนองบัวลำภู	197	92.06											17	7.94	100.00
17.อำนาจเจริญ	36	16.82	172	80.37	6	2.80									100.00
18.อุดรธานี	382	82.86			42	9.11					26	5.64	11	2.39	100.00
19.อุบลราชธานี	169	15.41	749	68.28	178	16.23							1	0.09	100.00
รวม	4,691	44.95	4,112	39.40	394	3.78	333	3.19	124	1.19	39	0.37	744	7.13	100.00

หมายเหตุ : พันธุ์อื่นๆ ได้แก่ 1.เหลือง 11 2.ขาวตาแห้ง 3.กข.4 4.กข.8 5.กข.10

ตารางที่ 1-7 อัตราร้อยละของพันธุ์ข้าวรายจังหวัดภาคเหนือ

จังหวัด	พันธุ์ข้าว																ร้อยละ
	กข.6		ขาวดอกมะลิ 105		สุพรรณบุรี 1		ชัยนาท 1		กข.10		สันป่าตอง 1		กข.15		พันธุ์อื่นๆ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1.กำแพงเพชร			46	12.50	109	29.62	57	15.49							156	42.39	100.00
2.เชียงใหม่	567	83.75											69	10.19	41	6.06	100.00
3.เชียงใหม่	374	36.67							98	9.61	394	38.63			154	15.10	100.00
4.ตาก			94	49.21											97	50.79	100.00
5.นครสวรรค์			94	12.65	198	26.65	225	30.28							226	30.42	100.00
6.น่าน	239	66.02							69	19.06					54	14.91	100.00
7.พะเยา	154	49.20	61	19.49									93	29.71	5	1.60	100.00
8.พิจิตร			132	20.12	182	27.74									342	52.13	100.00
9.พิษณุโลก					95	17.79	138	25.84							301	56.37	100.00
10.เพชรบูรณ์	242	16.53	547	37.36					262	17.90					413	28.21	100.00
11.แพร่	128	40.25							116	36.48					74	23.27	100.00
12.ลำปาง	1,192	89.02									50	3.73			97	7.24	100.00
13.ลำพูน	143	68.10									50	23.81			17	8.10	100.00
14.สุโขทัย							101	27.37							268	72.63	100.00
15.อุตรดิตถ์	60	21.35			53	18.86									168	59.79	100.00
16.อุทัยธานี					43	19.63	136	62.10							40	18.26	100.00
รวม	3,099	34.19	974	10.75	680	7.50	657	7.25	545	6.01	494	5.45	162	1.79	2,453	27.06	100.00

หมายเหตุ : พันธุ์อื่นๆ ได้แก่ 1.พวงทอง 2.กข.8 3.สุพรรณบุรี 90 4.เหลือง 11

ตารางที่ 1-8 อัตราร้อยละของพันธุ์ข้าวรายจังหวัดภาคกลาง

จังหวัด	พันธุ์ข้าว														
	สุพรรณบุรี 1		ชัยนาท 1		สุพรรณบุรี 35		ขาวดอกมะลิ105		เหลืองประทิว		เหลือง 11		พันธุ์อื่นๆ		ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1.กรุงเทพฯ	28	49.12											29	50.88	100.00
2.กาญจนบุรี	58	12.24	135	28.48			130	27.43					151	31.86	100.00
3.ชัยนาท	110	32.07	63	18.37	73	21.28							97	28.28	100.00
4.นครนายก	24	15.69											129	84.31	100.00
5.นครปฐม	50	15.82	40	12.66	163	51.58							63	19.94	100.00
6.นนทบุรี	39	38.24			22	21.57							41	40.20	100.00
7.ปทุมธานี	109	48.88	20	8.97	21	9.42							73	32.74	100.00
8.ประจวบคีรีขันธ์			33	35.11			14	14.89					47	50.00	100.00
9.เพชรบุรี			188	63.09					36	12.08	40	13.42	34	11.41	100.00
10.ราชบุรี	79	27.72	95	33.33					60	21.05			51	17.89	100.00
11.ลพบุรี	58	19.86	42	14.38			144	49.32					48	16.44	100.00
12.สมุทรปราการ			7	28.00									18	72.00	100.00
13.สมุทรสงคราม			8	72.73									3	27.27	100.00
14.สมุทรสาคร	11	29.73			13	35.14							13	35.14	100.00
15.สระบุรี	25	15.72	33	20.75			40	25.16					61	38.36	100.00
16.สิงห์บุรี	96	50.79			48	25.40							45	23.81	100.00
17.สุพรรณบุรี	90	41.10			75	34.25							54	24.66	100.00
18.อยุธยา			39	11.71	94	28.23							200	60.06	100.00
19.อ่างทอง	16	11.19											127	88.82	100.00
รวม	793	21.13	703	18.73	509	13.56	328	8.74	96	2.56	40	1.07	1,284	34.21	100.00

หมายเหตุ : พันธุ์อื่นๆ ได้แก่ 1.พิษณุโลก 1 2.ปทุมธานี 1 3.ขาวตาแห้ง 4.สุพรรณบุรี 90 5.สุพรรณบุรี 50
6.หอมทุ่ง 7.ก้อนแก้ว 8.เหลืองพันทอง

ตารางที่ 1-9 อัตราร้อยละของพันธุ์ข้าวรายจังหวัดภาคตะวันออก

จังหวัด	พันธุ์ข้าว										
	ข้าวดอกมะลิ 105		ข้าวตาแห้ง		ข้าวล้นยุง 16		หอมมะลิ		พันธุ์อื่นๆ		ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1.จันทบุรี	64	17.83	106	29.5					189	52.7	100.00
2.ฉะเชิงเทรา							54	45.4	65	54.6	100.00
3.ชลบุรี	118	32.15							249	67.8	100.00
4.ตราด	199	29.53			171	25.4			304	45.1	100.00
5.สระแก้ว	113	33.63	61	18.2			84	25.00	78	23.2	100.00
6.ระยอง	60	21.66							217	78.3	100.00
7.ปราจีนบุรี	37	30.58	43	35.5					41	33.9	100.00
รวม	591	26.23	210	9.32	171	7.59	138	6.13	1,143	50.73	100.00

หมายเหตุ : พันธุ์อื่นๆ ได้แก่ 1.สุพรรณบุรี 90 2.เหลืองประทิว 3.กข.2 4.สุพรรณบุรี 1 5.เหลืองบังใบ

ตารางที่ 1-10 อัตราร้อยละของพันธุ์ข้าวรายจังหวัดภาคใต้

จังหวัด	พันธุ์ข้าว														
	เล็บนก		ช่อลู่		พื้นเมือง		เลี้ยง		ชัยนาท 1		แก่นจันทร์		พันธุ์อื่นๆ		ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1.ชุมพร											22	95.65	1	4.35	100.00
2.ตรัง	21	100.00													100.00
3.นครศรีธรรมราช	72	39.78			52	28.73			41	22.65			16	8.84	100.00
4.นราธิวาส					49	63.64							28	36.37	100.00
5.ปัตตานี	30	11.72	112	43.75			23	8.98					91	35.55	100.00
6.พัทลุง	232	81.40							23	8.07			30	10.53	100.00
7.ยะลา			11	31.43									24	68.57	100.00
8.สงขลา	43	21.29	46	22.77			58	28.71					55	27.23	100.00
9.สตูล					28	65.12	9	20.93					6	13.95	100.00
10.สุราษฎร์ธานี	13	46.43											15	53.57	100.00
รวม	411	35.71	169	14.68	129	11.21	90	7.82	64	5.56	22	1.91	266	23.11	100.00

หมายเหตุ : พันธุ์อื่นๆ ได้แก่ 1.แก่นจันทร์-ทองพันธุ์ 2.ทุ่งสง 3.ชินเต๊ะ 4.ยามู 5.เมืองแดง 6.เลี้ยง-ชัยนาท 1

7. ข้อคิดเห็นและข้อจำกัดในการดำเนินการ

1. การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกและผลผลิตรวมของข้าวนาปี ในปีการผลิต 2546 เป็นการดำเนินการอยู่บนพื้นฐานความถูกต้องของแผนที่ขนาดมาตราส่วน 1:50,000
2. ข้อมูลผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และราคาที่เกษตรกรขายได้ ในบางพื้นที่ใช้ข้อมูลจาก กชช.2ค ปี 2544 และขอบเขตตำบลได้มาจากฐานข้อมูลของกรมการปกครอง ที่ยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย ดังนั้นขอบเขตและจำนวนตำบล จึงอาจจะคลาดเคลื่อนได้
3. จำนวนพื้นที่น้ำท่วมที่แปลมาจากข้อมูลดาวเทียม RADARSAT และ IRS ที่ใช้ลบออกจากพื้นที่ปลูกข้าว เป็นตัวเลขที่ได้จากการวิเคราะห์เบื้องต้นเท่านั้น ไม่ได้ออกตรวจสอบความถูกต้องที่แท้จริงของพื้นที่น้ำท่วม
4. พื้นที่เสียหายจากภัยแล้ง ที่เกิดขึ้นหลังขึ้นหลังจากการออกตรวจสอบงานในภาคสนาม จะไม่สามารถลบออกจากพื้นที่ปลูกข้าวได้